

Skrivlig próvtøka, 9. flokkur
MAI - JUNI 2011
FØROYSK FRAMSETING



4 tímar

Næmingurin kann hava hetta uppgávuarkið alla tíðina. Loyvt er at brúka orðabøkur.

Vel eitt av hesum evnum:

- 1 **At stjala** (síða 2)
- 2 **Eldur í skúlanum** (síða 3)
- 3 **2011 er kostár** (síða 4)
- 4 **Eitt stuttligt vikuskifti** (síða 5)
- 5 **At liva, tað er at elska** (síða 6)

1

At stjala

- Les tekstin
- Greið frá teimum sjónarmiðum, ið koma fram í tekstinum
- Skriva síðani eina framseting, har tú ert ein av teimum persónum, sum stjelur í handlinum

Stjala fyri milliónir

Handilsstuldur: Miklagarður, Bónus-handlar og Brotið missa hvørt einasta ár fyri milliónir krónur, tí børn og vaksin stjala í handlunum.

Hvønn einasta dag hvørva vørur av hillunum í handlunum, og soleiðis hevur altíð verið. Niels Mortensen, stjóri í SMS, sigur, at vanligt er at seta svinn til millum hált annað og trý prosent, og tað heldur hann passa væl. Upp í svinnið kemur stuldur, men hvussu stór stuldursupphæddin er í handlunum Miklagarði, Bónus og Brotinum er torført at siga nágreiniliga. Stuldur er ein minni partur av svinninum, men um árið verður í teimum handlunum stolið fyri nakrar milliónir krónur. Torført er at gera nakað við stuldurin. Starvsfólkini mugu bara hava eyguni við sær, um tey hava illgruna til onkran.

Fleiri sløg

- Tað eru fleiri sløg av tjóvum, múgvandi og minni múgvandi, ung og gomul, sigur Niels Mortensen.

Eitt eru børn og ung, sum stjala til stuttleikar, ella tey munga ella vilja fyri alt í verðini hava onkra vøru.

Nøkur stjala, tí tey hava ikki pening at keypa fyri.

Og so eru tað tey, sum ikki kunnu lata vera við at stjala, kleptomanarnir. Hjá teimum er tað ein sjúka at stjala.

- Tað sæst á tí, sum tey stjala. Vit tóku eina ferð eina konu, sum stjól kettumat, sjálvst um hon onga kettu hevði, sigur Niels Mortensen.

Pínligt fyri øll

Hann heldur tað verða pínligt fyri allar partar, tá ið ein handilstjovur verður tikin. Tjovurin skammar seg, og tað er alt annað enn stuttligt hjá handilsfólkunum ella leiðsluni at skula siga tað við tey og ofta eisini fara niður í tasku teirra.

- Summi fólk halda tað vera løgið, at vit ikki melda hvørja ferð. Eg plagi at svara, at tað kunnu vit ikki, tí vit bógva í Føroyum, og fleiri okkara kennast so væl, sigur Niels Mortensen. Fyri nógvum árum síðan høvdu hesir handlarnir eitt fólk, sum gekk runt við uppgávuni at fanga tjóvar, og í miðal varð tikin ein um dagin.

Handlarnir góvust kortini við tí loysnini.

Handlar hava einki samstarv um, hvussu teir skulu bera seg at viðvíkjandi handilsstuldri, og teir brúka heldur ikki nakra sínámillum fráboðanarskipan, soleiðis sum handlar í øðrum londum gera.

Miklagarður og hinir nevndu handlarnir hava ongar fastar reglur. Summi verða rópt inn á skrivstovuna, og eru tað børn ella ung, verður ringt til foreldrini.

- Vit ringja bara onkuntíð til politiið. Tað kann vera, tá ið stuldurin er skipaður, ella fólkini ikki eru til at tosa við, sigur Niels Mortensen.



2

Eldur í skúlanum

- Skriva um evnið



mynd av alnótini

3

2011 er kostár

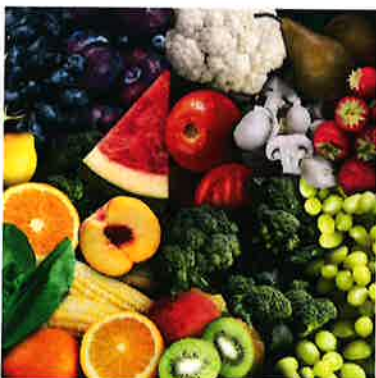
- Les tekstin
- Skriva tína hugsan um góðan og vánaligan kost
- Hví er tað umráðandi heilt frá ungum árum at fylgja góðum kostráðum?

2011 er kostár

Landsstýrismaðurin í heilsumálum hevur lýst 2011 at vera kostár, og tað verður m.a. Fólkaheilsuráðið, ið skipar fyri átøkunum hetta árið.

Í hesum sambandi hevur Fólkaheilsuráðið sett triggjar kostfrøðingar, ið fara at finna upp á og fremja ymisk átøk, ið hava til endamáls at gera matvanarnar í Føroyum so heilsugóðar sum til ber.

1. Et frukt og grønmeti – **seks um dagin.**
2. Et fisk og fiskaviðskera **fleiri ferðir um vikuna.**
3. Et epli, rís ella pasta og fullkornsbreyð **hvønn dag.**
4. **Minka um sukrið** – serliga úr sodavatni, góðgæti og køkum.
5. **Minka um fitinýtsluna** – serliga úr mjólkaúrdrátti og kjøti.
6. **Et fjølbroytt** og halt hóskaði vekt.
7. Slökk **tostan við vatni.**
8. Rør teg í minsta lagi **30 minuttir um dagin.**



5

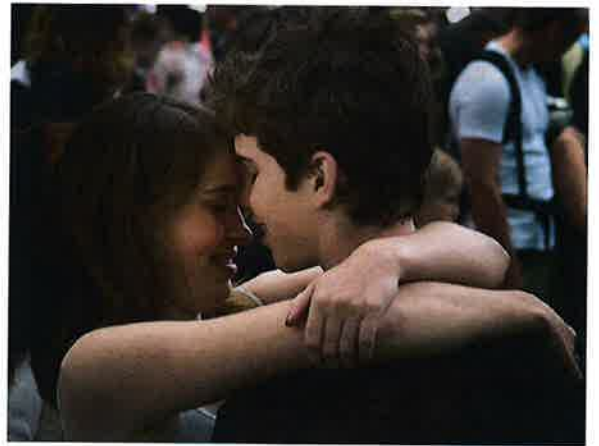
At liva, tað er at elska

- Les yrkingina
- Greina og tulka yrkingina
- Skriva um tað at elska og seta sær mál

1 At liva, tað er at elska
tað besta í tíni sál;
at liva, tað er at virka
og seta so bjart sítt mál.

2 At liva, tað er at finna
tað hægsta, í heimi er;
at liva, tað er at vinna
til sannleika á síni ferð.

3 At liva, tað er at køva
órætt og lygn og synd;
at liva, tað er sum havið
at spegla himmalsins mynd



*Mikkjal Dánjalsson á Ryggi (1879-1956). Týddur úr norskum eftir Anders Vassbotn,
Pr: Yrkingar, 1954. L: Á leikvøllum funnst í forðum*

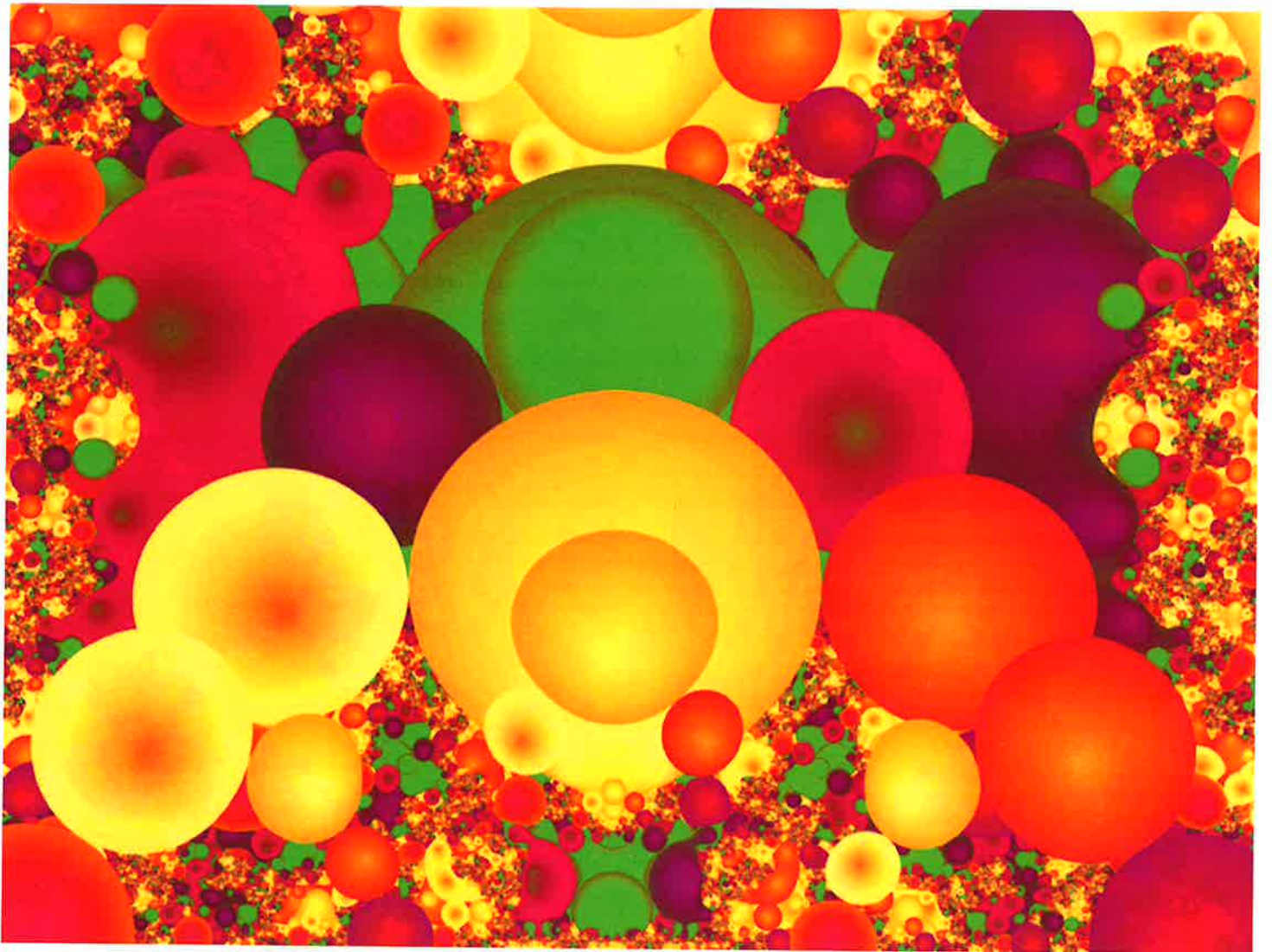


myndir av alnótini

4

Eitt stuttligt vikuskifti

- Skriva um eitt stuttligt vikuskifti, tú hevur havt, ella um eitt stuttligt vikuskifti, tú kundi hugsað tær at havt



mynd av alnótini

